

ТЕЛЕ

№ 36 (1434)
07 вересня 2023

ЕКСПРЕСС

Інформаційно-реklamний щотижневик ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»

Запрошуємо до магазинів

"Марафон"

та

"Світ Наталі"

на

поповнення

взуття

та одягу

На кожен придбаний товар у м-ні "Світ Наталі" та "Марафон" діє дисконтна знижка від 5% до 20% та нараховуються бонуси, якими можна сплатити частину ціни товару.

*просп. Героїв Дніпра, 2
просп. Героїв Дніпра, 49*

*просп. Героїв Дніпра, 42
просп. Героїв Дніпра, 54*

вул. Добровольського, 47

НОВИНИ КОРОТКО

Героям слава!

1 вересня Горішньоплавнівська громада попрощалася із загиблим захисником Сергієм Пізнім.

На захист суверенітету країни Сергій Пізній став 13 квітня 2022 року. Помер старший солдат Збройних сил України 29 серпня 2023 року.

Сергія Пізнього поховали з почестями в Горішні Плавні на території військового меморіалу «Їхні імена будуть жити вічно».

Указом Президента України № 553/2023 від 3 вересня 2023 року солдат Дмитро Беліков нагороджений посмертно орденом «За мужність» III ступеня за особисту мужність, виявлену в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку.

Вічна пам'ять українським захисникам і захисницям!

30 серпня 2023 року Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний нагородив почесним нагрудним знаком «Золотий хрест» старшу медичну сестру кардіологічного відділення лікарні м. Горішні Плавні Наталю Хованець. Горішньоплавнянка несе службу в лавах Збройних сил України.

КРИМІНАЛ

Відпочинок до смерті

У Кияшках знайдено труп 14-річної дівчини.

30-го серпня, близько 6-ї години, до відділу поліції № 2 (м. Горішні Плавні) Кременчуцького райуправління поліції надійшло повідомлення від мешканки села Кияшки про те, що вона виявила в будинку труп 14-річної дівчини.

За цим фактом було відкрито кримінальне провадження.

- Отримавши повідомлення про смерть неповнолітньої, на місце події негайно прибула слідчо-оперативна група поліції та ювенальні поліцейські, - наголосив начальник Кременчуцького райуправління поліції Олександр Холондович. - За попередньою інформацією слідства, 29 серпня дівчина разом з однолітками проводили дозвілля в Кияшках та лишилися ночувати на дачі одного з підлітків, де на ранок власниця й виявила тіло неповнолітньої. Для встановлення причини смерті тіло направлено на судово-медичну експертизу. Тривають слідчі дії.

Відомості внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 (Умисне вбивство) Кримінального кодексу України.

За 7 місяців 2023 року до медиків Полтавщини надійшло 179 повідомлень про отруєння неповнолітніх алкоголем. Після цього правоохоронці обов'язково мають перевірити, в яких умовах живе дитина та за яких умов придбала напої. На цьому наголосила керівниця ювенальної превенції на Полтавщині Ірина Москаленко.

Ювенальною превенцією було складено 112 протоколів за ч. 2 ст. 156 Кодексу України про адміністративні правопорушення на працівників торгівлі, які здійснили продаж неповнолітнім алкогольних напоїв чи тютюнових виробів. Усі матеріали в такому випадку направляються на розгляд Державної фіскальної служби для позбавлення ліцензії суб'єктів

господарювання та накладення відповідних штрафних санкцій. Штраф складає 6800 грн.

Врятувати не вдалося

З багатоповерхівки на вул. Героїв Дніпра випав чоловік.

Інформація від очевидців та працівників швидкої допомоги про те, що з багатоповерхівки на вул. Героїв Дніпра випав чоловік, надійшла до відділу № 2 (м. Горішні Плавні) Кременчуцького райуправління поліції 30 серпня, близько 16:00.

Особу загиблого встановили - ним виявився 89-річний мешканець будинку. Попередньо чоловік випав з 4-го поверху. Тіло загиблого направили на судово-медичну експертизу для встановлення причини смерті.

За даним фактом відомості внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ч. 1 ст. 115 Кримінального кодексу України. Слідчі дії тривають.

Ксенія КОВАЛЬЧУК

Газета «Телеекспрес»

Засновник - ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»

Відповідальна за випуск - редакторка О. О. Тарантіна

№ 36 дата виходу 07.09.2023 Наклад 900 Замовлення № 453

Ціна за домовленістю.

Адреса редакції газети «Телеекспрес»:

39800, Полтавська область м. Горішні Плавні, проспект Героїв Дніпра, 54

Тел. (05348) 44500, 067-300-2752 E-mail: teleexpress@trkgok.pl.ua

Друк виконано ТОВ «Комплекс»

м. Дніпро, вул. Автотранспортна, 23

Реєстраційне свідоцтво ПЛ-738 от 20.02.2006 р.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Автор несе повну відповідальність за достовірність інформації,

точність наведених фактів. У телепрограмі можливі зміни.

Використання матеріалів тільки з дозволу редакції.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

КОМУНАЛЬНІ БУДНІ

Новий пішохідний перехід

Напередодні 1 вересня традиційно оновлюють пішохідні переходи поблизу навчальних закладів та місць масового скупчення дітей.

- Сьогодні дорога на вулиці Конституції є швидкісною, адже на ній немає лежачих поліцейських чи інших обмежувачів швидкості, - зазначив міський голова Дмитро Биков. - Тому було необхідно зробити пішохідний перехід біля школи № 5.

Потреба в його облаштуванні на цій ділянці виникла вже давно. Адже намагаючись перейти тут проїзну частину, горішньоплавняни щоразу змушені були порушувати правила дорожнього руху і наражатися на небезпеку потрапити під колеса автомобілів.

Щодня зранку тут дуже багато людей, які поспішають на роботу, до школи. А на вихідних - чимало відпочивальників, які йдуть до Дніпра.

Крім дорожньої розмітки, з'явилися й відповідні попереджувальні знаки. Силами КП «СпецЕко» облаштовано нові доріжки. Нині працюють над забезпеченням додаткового освітлення і встановлення жовтого миготливого сигналу, який попереджуватиме про новий пішохідний перехід.

Майданчик для паркування

Добігають кінця роботи з облаштування майданчика для паркування в районі будинку № 31 на вул. Добровольського.

- Останнім часом кількість машин на дорогах нашого міста помітно збільшилась, і саме це змушує місцеву адміністрацію працювати над реконструкцією дорожньої інфраструктури, - зазначив перший заступник міського голови Олександр Чуприна. - Адже безпечно і зручно має бути всім учасникам дорожнього руху: і пішоходам, і автомобілістам, і велосипедистам. У часи будівництва міста не враховувалась необхідність такої кількості місць для паркування. Тому питання паркування автовок на прибудинковій території, біля комерційних об'єктів та

об'єктів соціального призначення вирішується постійно.

Що стосується цього району, то тут розташовано багато торговельних об'єктів, банк, магазини, аптеки, заклади харчування, а припарковані вздовж дороги автівки займали одну полосу руху. Це було незручно і створювало небезпечні умови учасникам дорожнього руху, тому й було вирішено облаштувати тут майданчик для паркування.

Вулиця Добровольського - одна із найбільш озелених вулиць міста, і під час виконання робіт не було пошкоджено жодного дерева. Каштани огорожені достатньо високими бордюрами, які захищать дерева від наїзду автолюбителів. Пізніше буде нанесено й відповідну дорожню розмітку.

До виконання робіт були залучені працівники КП «СпецЕко», до обов'язків яких входить утримання доріг міста. На реалізацію проекту з міського бюджету виділено 450 тис. грн. Ці кошти було використано на придбання бордюрного каменю та асфальту.

Простір для озеленювачів

Тривають роботи з облаштування простору для працівників дільниці озеленення КП «СпецЕко» у приміщенні колишнього КЖЕПу № 2.

- Після реорганізації КЖЕПів це приміщення вивільнилося, тож було вирішено перевести сюди озеленювачів міста, - розповів міський голова Дмитро Биков. - У штаті близько 40 осіб, переважна більшість із яких - жінки досить поважного віку. Працівникам необхідний куточок, куди можна прийти після важкої роботи і разом з колегами просто попити кави, перепочити, прийняти душ тощо. І таке приміщення невдовзі в них з'явиться.

А чим займаються ті, хто дбає про кожну рослину в нашому місті, ми запитали у фахівця з агрономії дільниці озеленення КП «СпецЕко».

- Попри те, що місто живе в умовах воєнного стану, не припиняються роботи з благоустрою та озеленення, - зазначив Антон Савлюк. - Працівники озеленення працюють, демонструючи злагоженість та віддачу. Сьогодні озеленювачі Горішніх Плавнів зайняті своєю традиційною для осінньої пори діяльністю - це полив та прополовання клумб, прибирання зелених зон міста, догляд за деревами й кущами, видалення аварійних та сухостійних дерев, висаджування нових. Роботи вистачає на цілий рік.

Для тих городян, які не вважають роботу цих людей важливою, хотілося б нагадати, що саме завдяки їм наше місто має привабливий та ошатний вигляд. І якщо місцеві жителі більше помічають проблеми з водою та погані дороги, то вимушені переселенці, яких у Горішніх Плавнях за останніми даними більше 10 000, звертають увагу на величезну кількість квітучих клумб та доглянуті зелені насадження.

Леся ОНІКІЄНКО
Ольга ТАРАНТИНА

I love my school

У п'ятницю, 1 вересня, в колі друзів 45-річний ювілей святкувала спеціалізована загальноосвітня школа № 4.

Specialized school
45

цінувало 132 класи й працювало 80 молодих педагогів.

У 1980 році почали поглиблено вивчати англійську мову. У 1992-му було започатковано програму обміну учнями: 5 разів колектив їздив

у всеукраїнському етапі захисту робіт МАН у секції зоологія, перемогу на обласному етапі міжнародного конкурсу знавців української мови ім. Петра Яцика.

У ювілейний рік школа покликала за парти 720 учнів, а трудовий колектив налічує 69 працівників, з них 49 педагогів.

Значний особистий внесок у розвиток закладу зробили її перші директори Олександр Лагута та Микола Заславець. 22 роки

очолював школу Олександр Селіванов, 14 років - Алла Куракіна, а з 2017-го керівну посаду обіймає Лідія Бурлака.

Для сьогоднішніх школярів школа - це:

- маленька держава зі своїм статутом та власними законами;
- кузня знань і майстерня думок;
- храм духу, майстерності, традицій наступності поколінь, а також співдружності дітей і дорослих;
- місце, де діти вчаться бути щасливими;
- багата історія, яку творили декілька поколінь учителів та учнів.

Ювілей школи - це не тільки гордість, повага та радісні посмішки, це і щоденна важка, кропітка праця всього колективу протягом багатьох років. Якими були ці роки? Пропонуємо нашим читачам подивитися на це в цифрах.

Кошторисна вартість будівництва школи становила 2 мільйони карбованців. У 1978 році заклад уперше відкрився для 1260 учнів. Там функ-

до Сполученого Королівства та 4 рази приймали англійських друзів. З 1993 року школа бере участь у міжнародній програмі обміну Flex, фіналістами якої стали понад 140 учнів. 25 із них вибороли право навчатися у школах Сполучених Штатів. У 2018 році освітянська спільнота вітала учасників Всеукраїнського форуму «Світ без кордонів». У 2019-му заклад ввійшов до двадцятки кращих шкіл світу за версією міжнародної освітньої програми Generation Global. У 2020 році - пройшла програму підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». За всю історію школи 147 випускників було нагороджено медалями: 129 - золотими і 18 - срібними.

За минулий навчальний рік в умовах повномасштабного вторгнення школа отримала 40 номінантів на премію «Твоє майбутнє, Горішні Плавні», 8 золотих медалістів та досягнення у 200 балів з НМТ з української мови, 3 місце у всеукраїнському етапі олімпіади з екології та 3 місце

Звісно, що на святі були присутні гості. Талановиті піаністи, скрипалі та вокалісти дарували свою творчість і отримували в нагороду щирі оплески та позитивні емоції глядачів.

Шкільну родину привітала заступниця міського голови Надія Угнічева:

- Здається, 45 років - це зовсім мало. Але коли бачиш за своєю спиною багато реалізованих, успішних випускників, когорту успішних учнів, два покоління батьків, розумієш, що це дійсно багато. А друзів школа має у 23 країнах світу. 80 % учнів обирають професії, які пов'язані з володінням англійською мовою, 30 стали вчителями, а 8 з них працюють у стінах рідної школи. І закладу дійсно є чим пишатися.

Своїми спогадами ділилася з присутніми очільниця відділу освіти Лілія Щербина. Вона знайома зі школою 43 роки, адже була її ученицею, згодом студенткою-практиканткою, а потім 22 роки працювала на освітянській ниві в цьому закладі. І саме на її очах школа зростала, розвивалася і процвітала.

Освіта заради майбутнього

В останній день серпня у стінах СЗОШ № 5 було проведено щорічну (не)конференцію «Освіта у вимірі викликів воєнного часу» для педагогічних працівників закладів освіти нашої громади.

Другий рік поспіль захід проходить в умовах воєнного стану. Цього разу він відбувся під хештегом #освіта_заради_майбутнього і став платформою для об'єднання фахівців з метою підготовки до нового, 2023-2024 навчального року.

- Рік, що минув, був тривожним і складним, - звернувся до освітян очільник міста Дмитро Биков. - Ми вчилися облаштовувати укриття та навчати там наших дітей. Особливу увагу було приділено безпеці та комфорту, зниженню рівня тривоги. Загалом минулий навчальний рік ми непогано попрацювали. Хочу подякувати всім педагогам, що попри труднощі воєнного часу продовжують сумлінно працювати, долучатися до волонтерського руху для підтримки Збройних сил України. Особлива шана - представникам освіти, які захищають державний суверенітет та територіальну цілісність Батьківщини. У нас двоє мобілізованих та 110 членів родин освітян, які зараз на фронті. Ми пишаємося цими людьми! Завдяки титанічним зусиллям Збройних сил України в нас сьогодні є можливість будувати плани на майбутнє. Миру нам усім та перемоги!

11 педагогів було нагороджено Подяками міського голови за вагомий внесок у розвиток освіти, педагогічну майстерність та професіоналізм.

Під час заходу було розглянуто експертну панель «Подолання освітніх розривів і втрат», яка викликала жваву дискусію. Адже саме ця проблема набула актуальності в попередньому навчальному році. Також було представлено проєкт із транс-

формації освіти в Горішньоплавнівській ТГ, простежено сучасні освітні тренди.

- З початку війни в нашій громаді було оголошено 1450 тривог, які склали більш ніж 56 повних діб, але це не завадило нам з вами гарно попрацювати, - зазначила заступниця міського голови Надія Угнічева. - Наше місто пишається чотирма учнями загальноосвітніх закладів, які в Національ-

ному мультипредметному тесті набрали по 200 балів. Ми пишаємося 431 перемогою наших вихованців у різноманітних конкурсах і олімпіадах. Під час церемонії «Твоє майбутнє, Горішні Плавні» 288 учнів наших шкіл і 129 учителів відзначені преміями. У новому навчальному році наш дитячий садочок «Сонечко» (єдиний у Полтавській області) буде вивчати реджіо-педагогіку (це свого роду філософія виховання) під керівництвом науковця Київського університету ім. Б. Грінченка.

STEM-освіта - один із важливих інструментів, який допоможе дітям розвиватися, здобувати нові знання та вміння, а також підготуватися до майбутніх викликів технологічного світу. У нашій громаді вже є школа, яка не просто активно впроваджує цей метод у життя, а й отримала за це відзнаку Інституту модернізації змісту освіти, яку було вручено директору ЗОШ № 1 Наталії Тягай.

Було представлено нових членів педагогічної родини: директора ЗОШ № 3 Іну Шахман, директора Інклюзивно-ресурсного центру Наталію Григор'єву, консультанта ЦПРПП Катерину Строкотову.

Грамотами відділу освіти за багаторічну працю та досягнення було відзначено 17 педагогів. А Лілія Щербина наголосила, що освітянська родина Горішніх Плавнів - незламна, та побажала успішного й продуктивного навчального року.

Леся ОНІКІЄНКО

◀ А про талановитих випускників ніхто на знає більше, ніж керівник містоутворюючого підприємства - голова правління Полтавського ГЗК Віктор Лотоус: - 45 років - це не тільки цифра, це колектив зі сталими традиціями, 9000 випускників школи, більшість із яких працює в компанії Ferrhexro. 45 років - це не тільки сталі традиції, це сьогоднішня і майбутня. Шановні колеги, адже ми дійсно саме колеги, бажаю вам перемоги не тільки в країні, але й у вашій професійній галузі. Бажаю реалізації всіх планів та підтримки батьків учнів і керівництва.

- Дуже приємно відзначити свято день у день, не відкладати на потім, не ставити життя на паузу, - звернулася до присутніх очільниця закладу Лідія Бурлака. - І серце стискається від безмежної вдячності Збройним силам України, які тримають на своїх плечах фронт, захисникам та захисницям, живим та полеглим, тим, завдяки кому ми маємо можливість навчатися, розвиватися і мріяти про майбутнє, завдяки кому ми не втратили свободу.

Софія ПАЛЯНИЦЯ

Життя одне на двох

Як бути мамою особливої дитини під час війни й не втратити себе.

Навіть за мирних часів родини, в яких виховують дітей з інвалідністю, стикалися зі складнощами в забезпеченні своїх потреб. А війна підсилила існуючі проблеми та додала нові. Внаслідок російської агресії кількість дітей з інвалідністю зростає щодня. Медична та психологічна допомога, інклюзивна освіта, доступність на всіх рівнях стали ще більш важливими. Батьки втрачають фінансові та психологічні ресурси. А перед суспільством постає потужний виклик - підтримка таких родин, сприяння їхньому фізичному відновленню, інтеграції та покращенню якості їхнього життя.

Станом на 1 вересня 2023 року в Горішніх Плавнях мають інвалідність 2483 дорослих та 231 дитина, 21 з них ВПО.

Учитися жити заново

Випадкових зустрічей не буває. І знайомство з Тетяною, мамою 9-річної особливої дівчинки, стало ще одним доказом цього. Молода, тендітна, доглянута, з посмішкою на вустах, вона просто не вкладалася в моє уявлення про жінку, які виховують дітей із діагнозом ДЦП. Захотілося почути її історію. І ця стаття не про біль та сльози, а про сильні рішення, віру, силу духу та надзвичайну любов до своєї дитини.

Ніколь народилася абсолютно здоровою, з оцінкою 9 за шкалою Апгар. До певного віку розвивалася нормально й візуально нічим не відрізнялася від своїх однолітків. У рік дівчинка ще не могла ходити самостійно, і родина вперше звернулася до фахівців. Лікарі заспокоїли, пояснивши це незначною затримкою. Через кілька місяців ситуація не змінилася, і родина вирушила на обстеження до Полтави. Саме там було отримано перший діагноз. Інвалідність Ніколь встановили у віці 2 років 8 місяців. А географію країни мама з донькою почали вивчати під час відвідування медичних закладів та реабілітаційних центрів. Київ, Львів, Полтава, Трускавець, Одеса - і так по колу.

Після встановлення першого діагнозу життя родини розділилося на до та після.

- Я веду здоровий спосіб життя, тому було складно усвідомити, що дитина має таку кількість захворювань, - зазначає Тетяна. - Навіть через 9 років питання, чому це сталося, не дає мені спокою.

Бути мамою такої дитини - це цілодобова робота, без вихідних та відпусток. Жодна жінка не мріє про таку долю, але якщо вже так сталося, то необхідно прийняти це й рухатися далі. Усвідомивши це, Таня знову вступила до вишу, стала вивчати логопедію, адже в Ніколь почали з'являтися прояви порушення мовлення. Хотіла розуміти, що відбувається з донькою і чим може бути їй корисною, окрім догляду.

Постійні сумніви, чи все робиться, щоб донька була здорова та щаслива, нескінченні поїздки, консультації віддалили подружжя одне від одного. Шлюб тріщав по швах, зрештою чоловік пішов і дівчата залишилися самі. А життя продовжувалося і перетворилося на замкнене коло: масаж, ЛФК, плавання, побутові питання, брак спілкування, проблема із самозабезпеченням. Тетяна зрозуміла, що треба щось змінити, адже інакше вона просто втратить себе. І Ніколь почала відві-

дувати садочок, а Тетяна влаштувалася на роботу на неповний день логопедом у реабілітаційному відділенні лікарні.

Те, що болить

Родини, де виховують дітей з інвалідністю, стикаються з рядом проблем у щоденному житті. Це соціальна ізоляція, матеріальні труднощі, брак інформації, недостатність соціальної допомоги. Чимале матеріальне забезпечення необхідне для лікування дитини, придбання спеціального обладнання та створення спеціальних житлових умов. І якщо останнє питання вдома навчилися вирішувати самостійно, то за межами квартири це зробити неможливо.

Доступність. Бар'єри в доступі до громадських місць, транспорту та інфраструктури є проблемою не тільки нашого міста, а й країни загалом.

- Якщо державні установи облаштовані пандусами, то більшість приватних нехтує цими вимогами, - зазначає моя співбесідниця. - Їх або взагалі немає, або вони настільки круті, що вірогідність перекинутися дуже велика. Те ж саме з пересуванням містом, місцями з візком їхати не просто - то ями, то високі бордюри. Звонити кудись дитину в інвалідному візку також можливість відсутня.

Медична допомога. Особливі діти потребують регулярної медичної допомоги та реабілітації, але доступ до якісних медичних послуг і лікарів з відповідним досвідом обмежений. Тому і мріє Тетяна про створення реабілітаційного центру високого рівня як не в місті, то хоча б в обласному центрі.

Соціальна ізоляція. Але найболючіше питання - це те, що суспільство не готове приймати людей з інвалідністю. Воно переважно байдуже до них, а часом неприкрито допитливе.

- Ми майже не ходимо на дитячі майданчики, адже щоразу це випробування, - із сумом зазначає Таня. - Мама забирають своїх дітей від нас, а від некоректних висловів хочеться просто бігти. Ніколи не розуміє всіх своїх обмежень, поки не зустрічаються дорослі, які це озвучують. Причому в закладах освіти діти її сприймають значно краще, ніж на дитячому майданчику, адже поряд з ними немає батьків, які транслюють їм стиль поведінки.

Нові виклики

Пропозицію місцевої адміністрації виїхати за кордон за програмою евакуації родин з дітьми з інвалідністю Тетяна відхилила. І залишилася сам на сам із новими проблемами. Адже потреби людей з інвалідністю не було враховано при плануванні міського середовища у 60-х роках минулого сторіччя - і це зробило їх безпорадними під час повномасштабного вторгнення. Вони не можуть дістатися до укриття. Тож у разі повітряної

тривоги родина дотримується правила двох стін, адже занести дитину до підвального приміщення молоді мама фізично не може. На випадок блекауту дівчата мають необхідний запас продуктів та води, адже мешкають на 8 поверсі, а спуститися, не користуючись ліфтом, можливості не буде.

З доступом до медичних послуг на початку повномасштабного вторгнення також виникли проблеми.

- Обстеження та планування операції було скасовано, - розповідає Тетяна. - Перестали функціонувати реабілітаційні центри. І навіть кошти, які були перераховані за послуги наперед, повертати відмовлялися, виправдовуючи це війною. А без належної систематичної підтримки, лікування, занять погіршувався стан доньки й призупинявся досягнутий під час реабілітаційних заходів прогрес.

Щодо підтримки міжнародних донорів, то наразі вона здебільшого спрямована на потреби ВПО, а більша частина гуманітарної допомоги залишається в обласних центрах. Це підтвердила проєктна асистентка програми з розповсюдження непродовольчих товарів МОМ Євгенія Козун, яка вперше привезла гуманітарний вантаж для родин, у яких виховуються діти з інвалідністю, до Горішніх Плавнів тільки в середині липня.

Де шукати підтримку

Із 2008 року в Горішніх Плавнях за сприяння міської адміністрації та фінансової підтримки Благодійного фонду «Полтавського ГЗК» діє Програма реабілітації дітей з інвалідністю, яку адмініструє ГО «Центр муніципального розвитку».

- Програма охоплює 52 дитини віком від народження до 18 років та надає підтримку молодим людям, старшим за 18 років, які певний час були її учасниками, - розповідає керівниця програми Любов Хиль. - Завдяки цьому діти з інвалідністю мають змогу щодня відвідувати Кременчуцький центр реабілітації.

У 2015 році Рада Європи провела курс кращих практик місцевого самоврядування. Одним із поданих на розгляд проєктів був той, що ознаменував тристоронню співпрацю Горішніх Плавнів, Кременчука та німецького містечка Штока (Баден-Вюртемберг), у межах якої юні учасники програми мали змогу отримувати соціальну реабілітацію в Німеччині. А на початку повномасштабного вторгнення до м. Штока було евакуйовано 4 родини з дітьми з інвалідністю, які є учасниками цієї програми.

- З початку повномасштабного вторгнення програма не зупинила свою роботу, а змінила її формат, - коментує Любов Хиль. - Заняття перейшли в онлайн, а групи було сформовано відповідно до вікових особливостей. З дітьми онлайн займалися психологи та логопеди, офлайн - спеціалісти з нейрографіки та нейропсихолог,

послугами останнього було охоплено 36 дітей. У травні 2023 року відновив роботу Кременчуцький центр реабілітації. За період до серпня включно курс комплексної фізичної реабілітації пройшли 22 дитини, з 11 вересня розпочнуть ще 12.

Зберегти себе

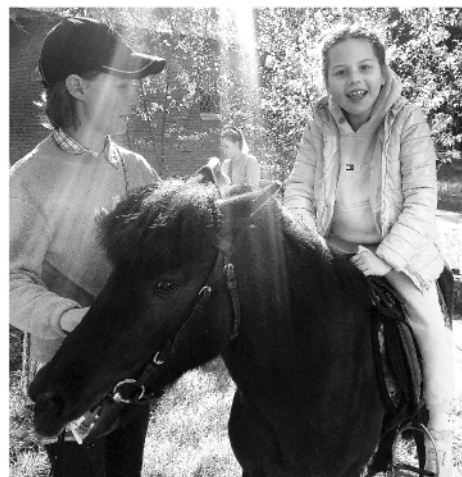
Як це зробити, рецепт у Тетяни простий і складний одночасно: не опускати руки й не забувати про себе. Тримати себе у фізичній формі жінці допомагають заняття в басейні, бо плавання тримає в тонусі всі групи м'язів, і при цьому немає відчуття перевтоми.

Таня ніколи не мріяла бути сильною. Як звичайна людина, вона має право на втому, біль та розчарування. Але жалості не потребує, для неї важливі розуміння та підтримка. Таке коло підтримки є, хоча воно і не чисельне. Маргарита Тимченко, Оксана Сиротенко - також мами особливих дітей. І саме спілкування із цими жінками надає Тетяні сили, адже вони не скимлять і не жаліються на важку долю.

Надійним плечем і порадицею є для Тетяни очільниця програми реабілітації дітей з інвалідністю Любов Хиль. Уважна,

тактовна, завжди вміє знайти правильні слова і вислухати, без оцінок та зауважень.

- Ніколи не опускайте руки! - закликає жінка. - Шукати винних сенсу немає, здаватися також, від цього легше не стане і ніхто не прийде вирішувати твої проблеми. А особлива дитина - це щира, неосяжна

на любов і віра у вас. І головне - не що вона зможе, а що ви зможете зробити, щоб кожен її день був щасливим.

Усвідомлення того, що хвороба дитини невилковна, є найважчим випробуванням для горішньоплавнянки.

Торік Ніколь зробили операцію. Реабілітація тривала 6 місяців, але якщо до цього дівчинка спиралася на ноги і стояла біля опори, могла з підтримкою йти по сходах, а Тетяна мала якусь мрію й надію, то опісля дитина не змогла стати на ноги. У липні цього року в Центрі орфанних захворювань та генної терапії Ніколь пройшла чергову низку обстежень, результати яких надійдуть наприкінці вересня. Але попередній діагноз невтішний - лейкодистрофія. При ньому дитина, як правило, народжується без ознак захворювання, росте та розвивається з мінімальною затримкою психомоторних навичок, але з віком симптоми прогресують - і це саме те, що зараз відбувається з Ніколь. Діти з такими вадами живуть до 16-17 років. Звісно, Тетяна сподівається на краще, але...

P. S. Дякую, що дочитали. А тепер погляньте на своє життя з іншого боку, адже я впевнена, що ви побачили те, на що раніше не звертали увагу. Люди з інвалідністю - це частина нашого суспільства, їх щодня стає все більше. Військові, волонтери, цивільні, серед яких діти. Багато дітей. І дуже важливо надати їм можливість та інструменти, щоб вони мали змогу брати участь у суспільному житті та вільно пересуватися безбар'єрною країною. Чи будемо ми жити на рівних? Чи зможуть легше адаптуватися люди, що отримали порушення здоров'я? Залежить від кожного та кожної з нас.

Ольга ТАРАНТИНА

Під новим керівництвом

Унавчальний рік Інклюзивно-ресурсний центр Горішньоплавнівської міської ради ввійшов під керівництвом нового директора. За 30 років педагогічного стажу Наталія Григорівна Григор'єва вже добре відома освітній громаді. Давайте познайомимося ближче і ми.

Над розвитком інклюзивних процесів у Горішніх Плавнях спеціалісти відтепер працюватимуть під керівництвом місцевої мешканки, яка все своє життя присвятила рідному місту.

Випускниця ЗОШ № 3 першу професійну освіту отримала в педагогічному училищі. Далі був Глухівський національний педагогічний університет ім. Олександра Довженка, де вона здобула кваліфікацію вчителя початкових класів.

Відлік педагогічного стажу пані Наталії почався в 1993 році з роботи вихователем у дитячому садочку «Незабудка». Потім, за сімейними обставинами, було кілька років життя в Полтаві, та не без улюбленої роботи - й там дівчина продовжувала набувати виховательського досвіду в дитячому садочку.

Повернувшись у 1999 році до рідного міста, працювала соціальним педагогом у міському навчально-виховному

центрі. Відзначивши її професійний ріст, у 2008 році пані Наталію призначили заступником директора з виховної роботи в цьому закладі. А після закриття центру у 2017 році педагог знайшла можливість реалізувати свої творчі здібності та професійні навички в Центрі дитячої та юнацької творчості, де проводила заняття театрального гуртка для дітей з особливими освітніми потребами. І навіть посівши за рік посаду завідувачки відділу соціальної підтримки дітей та сімей «Надія», ще до 2020 року продовжувала працювати за сумісництвом керівником гуртка, бо не могла полишити своїх маленьких акторів, які стали настільки важливою частиною життя, що після робочого дня вона все одно поспішала до них.

Разом з тим пані Наталія встигала навчатись у Полтавському національному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка, який закінчила у 2021 році та отримала кваліфікацію магістр спеціальної освіти.

З 2019 року і до серпня поточного Наталія Григорівна працювала завідувачкою реабілітаційного відділення Інклюзивно-ресурсного центру. Тепер міською радою на неї покладено відповідальність очолити вже рідний заклад.

- Наш Інклюзивно-ресурсний центр - це установа, яка створена для реалізації права людей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної, загальної середньої освіти, в тому числі в за-

кладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, які забезпечують здобуття освіти, - пояснює керівниця. - Спеціалісти центру проводять комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. Це процес збору та інтерпретації кількісної та якісної інформації про особливості розвитку дитини з метою визначення її особливих освітніх потреб, у тому числі коефіцієнта її інтелекту, розроблення рекомендацій щодо освітньої програми, організації освітнього середовища, особливостей організації психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг відповідно до потенційних можливостей дитини. Комплексна оцінка проводиться вчителем-реабілітологом, вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом та практичним психологом за такими напрямками: оцінка фізичного розвитку дитини, мовленнєвого розвитку, когнітивної сфери дитини, емоційно-вольової сфери, освітньої діяльності.

Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини є кінцевим результатом процесу оцінювання, що орієнтує фахівців ІРЦ на визначення оптимального освітнього маршруту для кожного вихованця з особливими освітніми потребами.

До центру можуть звернутися батьки, які відчувають занепокоєння щодо розвитку своєї дитини, незалежно від наявності в неї інвалідності чи встановленого діагнозу. Але практика свідчить, що здебільшого

Мрії повинні збуватися

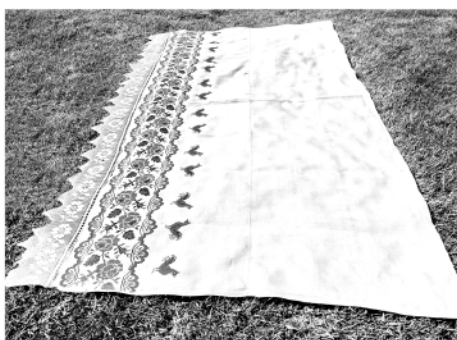

У конкурсі «Вишиваний Кременчук» узяла участь 75-річна горішньоплавнянка Марія. Вона давно мріяла показати на широкий загал свої чарівні та надзвичайно цінні експонати, які дісталися їй від рідних і датуються XIX та XX століттям.

На конкурс цього року були подані національні головні убори, вишиті сорочки, сукні, рушники, аксесуари, вишивки національного спрямування тощо. Переможців визначали в 9 номінаціях: «Кращий орнамент як оберіг захисників Кременчука», «Краща лялька-мотанка», «Краща чоловіча вишиванка (сорочка)», «Краща жіноча вишиванка (сорочка, сукня)», «Краща дитяча вишиванка», «Кращий вишитий рушник», «Кращий оригінальний вишиваний виріб національного спрямування (картина, скатертина, серветка, аксесуар, головний убір тощо)», «Краща родина у вишиванках».

Узяти участь у конкурсі в сусідньому місті горішньоплавнянці Марії допомогла директорка ГО «Центр розвитку дитини і сім'ї «РОДІС» Лілія Дмитренко.

- З кінця осені 2022 року ми почали допомагати тим, кому особливо тяжко у воєнний час морально та матеріально, - розповідає пані Лілія. - Зокрема, самотнім пенсіонерам похилого віку; тим, у кого немає нікого з рідних. Допомагаємо продуктами харчування, медикаментами, інколи одягом, засобами гігієни.

На щастя, в нашому місті є чуйні та небайдужі люди, які мають сміливість організувати збір для людей, які потребують допомоги.

- Яюсь, коли після початку війни ціни різко зросли, подумала про самотніх людей похилого віку. Як вони виживуть на мізерну пенсію без допомоги? Написала пост в одній із соціальних мереж і отримала багато повідомлень про людей, яким особливо скрутно. Особисто з кожним познайомилася, дізналася про ситуацію. Таким чином назбиралося 105 осіб - переважно бабусь. На жаль, серед них

багато маломобільних, - зазначає пані Лілія. - Одна з наших бабусь прагнула популяризувати роботи своїх родичів. Марія має багато вишитих речей ще від своєї бабусі, мами, тітки. І вона мріяла віднести їх до музею, показати на загал. Адже це безцінні роботи.

Виконані вони на конопляному полотні і зшиті такими ж нитками. Найдавніша сорочка вишита в техніці білим по білому.

Тож коли було оголошено цьогорічний конкурс «Вишиваний Кременчук», Марія вирішила представити на ньому роботи зі своєї колекції. Було обрано дві сорочки й підзорник. Зроблено їхні фото та паспорт.

Підбиття підсумків конкурсу мало відбутися 24 серпня. Але масові заходи на цей час на Полтавщині було скасовано. Тож урочисту зустріч з усіма учасниками виставки організатори перенесли на 30 серпня.

- Я була представницею пані Марії, - зазначає Лілія Дмитренко. - Отримала диплом за участь у конкурсі «Вишиваний Кременчук - 2023», який безмежно ошасливив бабусю Марію і здійснив її мрію. Нарешті роботи її пращурів побачила велика кількість людей. Для нашої підопічної я одразу записала відео та показала його їй удома. Радості та щастю бабусі не було меж. Допомагав нам Богдан Рудий, який зробив великий внесок у цю добру справу.

Виставку з роботами у Кременчуці можна відвідати до 10 вересня цього року.

Леся ОНІКІЄНКО

саме заклад освіти виявляє існування труднощів, які стримують розвиток дитини й ускладнюють процес навчання.

- Своєрідним маркером - приходиться до нас чи не приходиться - може бути такий момент: якщо дитина з якихось незрозумілих причин дуже важко засвоює програму в садочку або школі, не може більше кількох хвилин усидіти на місці, погано розуміє, що їй кажуть, не виконує словесні інструкції, тоді це дзвіночок для батьків, що треба прийти та проконсультуватися зі спеціалістами, - радить Наталія Григор'єва.

Тож ІПЦ - це свого роду посередник між родиною, яка виховує дитину з особливостями розвитку, та закладами освіти, зокрема дитячими садочками і школами.

Психологічну підтримку в центрі можуть отримати й батьки дітей з особливими освітніми потребами, що мають статус внутрішньо переміщених осіб. Практичні психологи радять батькам, як упоратися з тривожними станами, емоційними проявами.

- Я визначила головним напрямом постійну інформаційно-просвітницьку роботу з батьками, педагогами та організацію

надання фахівцями центру якісних корекційних послуг, - ділиться своїм баченням діяльності нова очільниця центру. - Не менш важливо налагоджувати та підтримувати міцну взаємодію з батьками, педагогами закладів освіти нашого міста і, звісно, організувати роботу із впровадження інклюзивних процесів в освіті територіальної громади нашого міста, бо інклюзивне суспільство в Україні можна створити тільки спільними зусиллями.

Софія ПАЛЯНИЦЯ

Шановні спортсмени, тренери, ветерани спорту, працівники спортивних і навчальних закладів міста! Вітаю вас із Днем фізичної культури і спорту України.

Ваша важлива праця необхідна нашій громаді, бо ви формуєте здоровий спосіб життя, дбаєте про активне дозвілля громадян та прославляєте наше місто, Полтавщину й Україну на міжнародному рівні. Ви піклуєтесь про найбільшу цінність суспільства - здоров'я населення і водночас робите все для того, аби горішньоплавнівці здобували перемоги на спортивних аренах України, Європи і світу. Свідченням цього є цьогорічні успішні виступи як молодих вихованців ДЮСШ міста, так і провідних спортсменів Горішніх Плавнів.

Бажаю вам усім миру, здоров'я та благополуччя, спортивної енергії, нових трудових здобутків і перемог, незламної віри у велике майбутнє українського спорту.

Міський голова Дмитро БИКОВ

Нагороди чемпіонату України

Спортсмени ДЮСШ № 3 Горішніх Плавнів вибороли 17 медалей на чемпіонаті України з веслування на байдарках і каное.

Чемпіонат України з веслування на байдарках і каное серед юніорів та молоді до 23 років тривав із 28 серпня до 1 вересня в Умані. У змаганнях узяли участь спортсмени з 20 регіонів країни. Наше місто гідно представили вихованці ДЮСШ № 3. На їхньому рахунку загалом 17 медалей різного ґатунку: 6 золотих, 8 срібних і 3 бронзові. Причому майже всі наші призери здобули відразу по декілька нагород.

Тетяна Смиловенко - 6 медалей:

каное-одиночка, 500 м - I місце;
каное-одиночка, 200 м - I місце;
каное-двійка, 500 м - I місце;
каное-двійка, 1000 м - I місце;
каное-двійка, мікс, 200 м - I місце;
каное-двійка, 200 м - II місце.

Ігор Новак - 4 медалі:

каное-двійка, 200 м - II місце;
каное-двійка, 500 м - II місце;

каное-двійка, мікс, 500 м - II місце;
каное-двійка, 1000 м - III місце.

Олександр Онищенко - 2 медалі:

байдарка-двійка, 500 м - II місце;
байдарка-четвірка, 500 м - II місце.

Дмитро Голук - одна медаль:

каное-двійка, 200 м - II місце.

Еліна Скляр - 2 медалі:

байдарка-четвірка, 200 м - I місце;
байдарка-двійка, 1000 м - III місце.

Єлизавета Бессонова - 2 медалі:

байдарка-четвірка, 500 м - II місце;
байдарка-одиночка, 200 м - III місце.

Спортсменів до змагань підготували тренери ДЮСШ № 3 Микола Мацапура, Олег Підклада та Максим Апшай.

Наші за кордоном

Вихованка ГО «Центр дитячого розвитку з боротьби самбо і дзюдо «Елефант» Аня Кушніренко, яка через масштабне вторгнення тимчасово мешкає і тренується за кордоном, порадувала новими здобутками.

2 вересня Анна Кушніренко посіла друге місце в закритому чемпіонаті Британії рейтингового рівня, що проходив у Лондоні. Змагалися представники вікової категорії 2007-2009 років народження.

Це закриті рейтингові змагання, які дають змогу потім брати участь у чемпіонаті Британії - за умови, якщо спортсмен набере певну кількість балів за перемоги. Таких попередніх чемпіонатів буде декілька, і це був лише перший із них.

Аня Кушніренко провела три сутички на татамі. І у фіналі після довгої бороть-

би таки поступилася суперниці, ставши срібною призеркою. Далі буде робота над помилками.

Недоліком існуючої системи мама юної спортсменки називає те, що на змагання Аня завжди їздить без тренера. Рідні ж можуть спостерігати за перебігом поєдинків лише на відстані.

Звичайно, присутність тренера поруч додає впевненості. З іншого боку, спортсменка думає і ухвалює рішення під час сутички самостійно, без підказок наставника. А вже після змагань отримує реко-

мендації і продовжує тренувальний процес, щоб до наступного етапу випробувань бути більш підготовленою.

На восьмій позиції групи Б

Уперші дні вересня пройшли матчі шостого туру першої ліги чемпіонату України з футболу. ФК «Гірник-Спорт» поступився «Діназу».

Гра для наших футболістів відбулася на виїзді. У Вишгороді 3 вересня ФК «Гірник-Спорт» грав проти місцевого «Діназа».

Команда з Горішніх Плавнів на 17-й хвилині першою пропустила гол. Та завдяки влучному удару Радіона Посевкіна вже за 4 хвилини змогла зрівняти рахунок. До кінця першого тайму ситуація залишалася без змін. Та після перерви і ряду вимушених через травми замін у складі «гірники» так і не змогли схилити Форту на свій бік. Господарі поля вправно скористалися ігровими моментами: на 54-й хвилині Де Соуза уда-

ром головою спрямував м'яч у наші ворота, збільшивши рахунок до 2:1; а на 69-й хвилині Данило Кіріченко закріпив перевагу «Діназа» - 3:1.

Таким чином за підсумками шостого туру першої ліги чемпіонату України з футболу підопічні тренера Валерія Куценка утримуються на восьмій позиції турнірної таблиці групи Б.

Дві інші команди з Полтавщини розмістилися дещо вище. Так, кременчуцький «Кремінь», який на виїзді здолав «Чернігів», посідає 6 сходинку; а СК «Полтава», що вдома зіграв унічию із сумською «Вікторією», обіймає 5 рядок турнірної таблиці групи Б.

Наступна гра «Гірника-Спорт» запланована на 10 вересня. Це буде домашній матч, де «гірники» прийматимуть СК «Полтава».

Перша ліцензія

Параспортсмен з Горішніх Плавнів Андрій Кривчун уперше здобув ліцензію на участь у Паралімпійських іграх.

Підбито підсумки виступів на чемпіонаті світу з веслування на байдарках і каное, що відбувся в німецькому Дюйсберзі з 23 до 27 серпня (про здобутки горішньоплавнівських спортсменів - див. «ТЕ» № 35). Та в тому ж місці в той же час тривав і чемпіонат світу з параканое - 2023. У ньому взяли участь понад 180 спортсменів із 36 країн світу. Україну представляло п'ятеро учасників. Серед них був і наш земляк Андрій Кривчун.

Українські параспортсмени потужно виступили на чемпіонаті. Наша збірна здобула дві золоті та одну срібну нагороди. Та найважливіше, що всі п'ятеро спортсменів національної команди з параканое, що взяли участь у цьому відбірковому до Паралімпіади-2024 чемпіонаті світу, виборили паралімпійські ліцензії! А двоє з них - Влад Єпіфанов і Андрій Кривчун - уперше в кар'єрі.

Андрій Кривчун виступав у класі ауригер VL2. Порівняно з іншими учасниками, він мав менше досвіду. Тож не дивно, що за його запливом спостерігали з особливою увагою. У фіналі наш земляк став сьомим. І здавалося, що з надією на паралімпійську ліцензію доведеться попрощатися... Але Андрій все ж отримав її!

Таким чином, в активі національної паралімпійської збірної команди України вже нараховувалося 59 ліцензій у 7 видах спорту (велоспорт, легка атлетика, плавання, боча, кульова стрільба, стрільба з лука та параканое) із 17, в яких Україна планує взяти участь в Паралімпіаді-2024.

Сторінки підготувала
Ксенія КОВАЛЬЧУК